

KYMENLAAKSON SÄHKÖVERKKO OY:N LAUSUNTO SÄHKÖNJAKELUVERKON VALVONTAMENETELMIEN SUUNTAVIIVOISTA

Kymenlaakson Sähköverkko Oy kiittää mahdollisuudesta lausua sähkönjakeluverkon valvontamenetelmien suuntaviivoista.

Sähkönjakeluverkkoa on kehitetty toimitusvarmemmaksi kohdistetuin investoinnein melkein kymmenen vuoden ajan. Verkkoon jo nyt tehdyt investoinnit ovat parantaneet huomattavasti verkon käytettävyyttä sekä häiriöttömyyttä. Investoinnit eivät kuitenkaan ole loppumassa vaan sähkömarkkinalain mukaista toimitusvarmuuden parantamista tehdään vielä vuoteen 2036 saakka. Toimitusvarmuusinvestoinnit keskittyvät jatkossa haja-asutusalueella sijaitseviin verkonosiin sillä taajamissa verkot on jo kehitetty tavoitetasoon.

Sähkön käyttö on muuttunut aikaisemmista vuosista ja tulee muuttumaan tulevaisuudessa enemmänkin. Uusiutuvan hajautetun tuotannon määrä jakeluverkossa lisääntyy. Vallitsevan markkinatilanteen sekä maailmanpoliittisen tilanteen myötä aurinkopaneelien asennukset omakotitalokohteisiin ovat tuplaantuneet edellisen vuoden asennusmääristä. Samalla kun asennusmäärät ovat kasvaneet, on aurinkopaneelien tehot myös suurentuneet.. Sähköautonlatauspisteiden määrä tulee lisääntymään tulevien vuosien aikana ja sähköautonlatureiden tehot kasvavat entisestään. Selvä suuntaus on myös energiavarastojenlisääntyminen jakeluverkossa.

Sähkönkäyttö ei tule vähenemään tulevaisuudessa vaan tarve luotettavalle sähkönjakelulle kasvaa. Sähkön siirto tulee olemaan tulevaisuudessa erilaista, koska sähköä ei enää siirretä perinteisesti kantaverkosta kuluttajille, vaan hajautetun tuotannon lisääntyessä tiettyinä ajan hetkinä sähköä siirretäänkin jakeluverkosta kantaverkkoon.

Tuotannon sekä energiavarastojen lisääntyminen tulee vaatimaan jakeluverkkoyhtiöiltä oman operatiivisen toiminnan kehittämistä kuin myös verkkotietojärjestelmien kehittämistä. Ensimmäisiä viitteitä lisääntyvän pientuotannon aiheuttamista ongelmatilanteista on jo nähty.

Valvontamenetelmien tulee kannustaa verkkoyhtiöitä kehittämään verkkoa vastaamaan olemassa oleviin muutoksiin sekä tukemaan muutostilannetta, jossa koko Suomen energiajärjestelmä on tällä hetkellä. Valvontamenetelmien tulee mahdollistaa jatkossakin investoinnit verkon vahvistamiseen ja kehittämiseen. Tämän lisäksi verkon tulee mahdollistaa vihreän siirtymän toimenpiteiden kuten uusiutuvan tuotannon sekä sähköisen liikenteen latauspisteiden liittäminen jakeluverkkoon. On tärkeää, että valvontamenetelmät ovat ymmärrettävät, läpinäkyvät ja ennakoitavat, jotta verkkopalveluiden vakaa hinnoittelu on mahdollista.

Yleisesti näemme, että valvontamenetelmien tulee tukea tapahtumassa olevaa yhteiskunnan sähköistymistä. Seuraavissa kappaleissa on lausuttu tarkemmin valvontamenetelmäluonnoksen sisällöstä:

Yleisesti

Näemme hyvänä asiana, että valvontamenetelmien peruseriaatteet eivät ole muuttuneet aiemmista valvontamenetelmistä. Tämä lähtökohta tukee verkkotoiminnan jatkuvuutta ja ennakoitavuutta.

Poistoeron käsittely

Kohtuullisen tuoton laskelmalla muiden kuin verkon hyödykkeiden poistoero jaetaan oikaistulla taseella omaan pääomaan ja korottomaan vieraaseen pääomaan. Korottomaan vieraaseen pääomaan korjataan poistoerosta syntynyt laskennallinen verovelka (20 % poistoeron määrästä). Loput 80 % korjataan omaan pääomaan. Menetelmän lopputuloksena päästään oman ja vieraan pääoman määrän suhteen samaan lopputulokseen kuin jos poistoeroa ei olisi kirjattu ja liiketoiminnan tulos olisi vastaavan määrän suurempi.

Perustelumuiotiossa on yllä olevan mukaisesti esitetty tulevalle valvontajaksolle käsittelyä, jossa poistoero huomioitaisiin kokonaisuudessaan oikaistussa taseessa. Korottomissa veloissa huomioitaisiin poistoerosta laskettu verovelka sekä loppu osa oikaistussa omassa pääomassa. Ehdotettu muutos heikentää jakeluverkkoyhtiöiden investointikykyä, mikä vaikeuttaa vihreän siirtymän edistämistä sekä toimitusvarmuusinvestointien toteuttamista. Tämä eroaa merkittävästi tämänhetkisen poistoeron käsittelytavasta, koska nykyisissä valvontamenetelmissä poistoeron huomiointi sähköverkon hyödykkeissä on veroneutraali jakeluverkkoyhtiöille.

Näkemyksemme mukaan poistoeron käsittelyssä tulisi pysyä nykyisen mallin mukaisessa käsittelytavassa.

Purkukustannukset

Korvausinvestointien purkukustannukset tulee kokonaisuudessaan saattaa tehostamiskannustimen piiriin. Aktivoituja purkukustannuksia ei siksi enää huomioida oikaistussa omaisuudessa tasearvossaan kuudennella ja seitsemännellä valvontajaksolla. Kuluksi kirjatut purkukustannukset tulevat entiseen tapaan huomioitua operatiivisten kulujen kautta.

Toimitusvarmuusinvestoinnit kohdistuvat olemassa olevaan vanhaan verkkoon, minkä takia purkukustannuksia syntyy samassa suhteessa kuin uutta jakeluverkkoa investoidaan. Purkukustannukset ovat aina kiinteä osa korvausinvestointia. Esitämme, että purkukustannuksille tulee muodostaa oma yksikköhinta tai että muutoksia purkukustannusten käsittelyyn ei tehdä ollenkaan.

Inflaatiokorjaus ja yksikköhinnat

Tasapoistoihin kuluttajahintaindeksillä tehty inflaatiokorjaus poistetaan käytöstä.

Suuntaviivoissa on esitetty tasapoistojen inflaatiokorjaus poistettavaksi. Korvausinvestointien rahoittamiseksi tasapoiston inflaatiokorjaus on välttämätön säilyttää. Kuluttajahintaindeksillä korjattu inflaatiokorjaus pitää olla valvontamenetelmissä mukana.

Yksikköhinnoista emme voi lausuntoa antaa, koska yksikköhintaluetteloa ei ole vielä julkaistu.

Investointikannustin

Valvontajaksoilla tasapoistojen summasta vähennetään vuosittain puolet verkonhaltijan saamasta kustannushyödyistä suhteessa yksikköhintoihin. Näin puolet verkonhaltijan kustannustehokkuudesta syntyneistä poistojen hyödyistä jyvitetään suoraan asiakkaille ja puolet jää edelleen verkonhaltijalle. Esimerkiksi jos verkonhaltija on investoinut tarkasteltavana vuonna 1 miljoonaa euroa yksikköhintoja halvemmallalla, niin tällöin tasapoistojen summasta vähennetään 500 tuhatta euroa. Tällä turvataan se, että kustannustehokkaasti investoivien yhtiöiden osalta puolet hyödyistä menee valvontajakson aikana asiakkaille.

Nyt suuntaviivoissa on ehdotettu mallia, jossa investointikannustimeen lisättäisiin hyötyleikkuri, jossa vuosittain puolet investointikannustimen taseen ja yksikköhintojen välisestä erotuksesta palautetaan asiakkaille. Nykyehdotuksen mukaisena leikkuri on vain tehokkaiden vuosien investointitehokkuuden hyötyä jakava, mutta investointien ylittäessä tasearvon tätä ei huomioida millään tavalla. Verkostoinvestoinnit voivat vaihdella vuositasolla merkittävästi. Yksittäisen laajan hankkeen viivästyminen vuodelta toiselle ei saisi vaikuttaa kannustimen lopputulokseen, mutta nyt näin voi käydä kannustinehdotuksen epäsymmetrisyyden vuoksi. Näin ollen kannustin ei tällaisenaan kannusta tekemään investointeja tehokkaasti.

Esitämme, että investointikannustimeen esitetty hyötyleikkuri tulee olla symmetrinen hyödynjakoperiaatteiltaan sekä tarkastelujakso on valvontajakson pituinen (4 vuotta).

Tehostamiskannustin

Yleinen tehostamistavoite on kuudennella ja seitsemännellä valvontajaksolla 2 % (6.3.1). Näin ollen suurjännitteisen jakeluverkonhaltijan tehokkuuden mittaaminen muodostuu siitä, että verkonhaltijan kustannustasoa verrataan sen omaan aiempaan kustannustasoon sekä yleisestä tehostamistavoitteesta.

Verkkoyhtiöille kohdistuu paljon uusia velvoitteita, mitkä nostavat kustannuksia jatkuvasti ja estävät verkkoyhtiön pienentämästä operatiivisia kustannuksia ja kustannusten leikkaamisen. Tästä syystä yleinen tehostamistavoite kuudennella ja seitsemännellä valvontajaksolla tulee olla 0%.

Valvontamenetelmien jatkokehittämiseksi näemme tärkeänä, että opex-pohjaisten ratkaisujen arvostus investointien vaihtoehtona tulee kehittää samalle tasolle kuin nykyisissä valvontamenetelmissä investointien arvostus. Valvontamenetelmien ei tule rankaista kulupohjaista

ratkaisujen hyödyntämistä, koska monet joustoihin liittyvät ratkaisut tulevat lisäämään operatiivisia kustannuksia olemaan kuluja jakeluverkkoyhtiölle.

Joustokannustin

Joustokannustin on erinomainen lisä valvontamenetelmiin edistämään joustojen hyödynnettävyyttä jakeluverkossa. Jakeluverkonhaltijoille onkin tärkeä toimittaa yksiselitteinen ohje, missä on kerrottu mitkä kaikki kustannukset voidaan sisällyttää joustokannustimeen.

Perustelumuihistio ja valvontamenetelmien suuntaviivat

Tällä hetkellä perustelumuihistiossa on paljon sellaisia asioita, joita ei löydy esitetyistä valvontamenetelmien suuntaviivoista. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi poistoeron käsittely sekä purkukustannusten käsittely. Perustelumuihistiossa tulee esittää nimensä mukaisesti vain perustelut kuvatuille menetelmille eikä enää esittää uusia malleja valvontamenetelmiin. Tällä hetkellä tämä ei toteudu. Näemmekin, että valvontamenetelmiä tulee täydentää puuttuvilla tiedoilla ja lopullisten valvontamenetelmien tulee olla sellaisenaan kokonaisuus, joka kattaa kaikki valvontamenetelmissä sovellettavat toimet.

Kymenlaakson Sähköverkko Oy

Jouni Pylvänäinen

Toimitusjohtaja